

V Bruseli 2. 2. 2016
SWD(2016) 14 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE
ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Ratifikácia a vykonávanie Minamatského dohovoru o ortuti

Sprievodný dokument

**k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ortuti a o zrušení nariadenia
(ES) č. 1102/2008**

{COM(2016) 39 final}
{SWD(2016) 17 final}
{SWD(2016) 18 final}

Súhrnný prehľad

Posúdenie vplyvu týkajúce sa ratifikácie a vykonávania Minamatského dohovoru o ortuti Európskou úniou

A. Potreba konať

Prečo? Aký problém sa rieši? Maximálne 11 riadkov

Vystavenie účinkom ortuti, najmä konzumáciou kontaminovaných rýb, môže mať za následok poškodenie mozgu, pľúc, obličiek a imunitného systému. EÚ už podnikla kroky na riešenie tohto problému, a to znížením emisií ortuti a jej používania v rámci Únie. Globálny charakter problematiky ortuti však znamená, že EÚ nedokáže poskytnúť dostatočnú ochranu svojim občanom len vlastným úsilím, keďže vystavenie účinkom ortuti je z veľkej časti spôsobené emisiami pochádzajúcimi z iných častí sveta. Únia preto aktívne podporila medzinárodné rokovania o globálnej zmluve o ortuti a podpísala Minamatský dohovor o ortuti. Pokým však tento dohovor neratifikuje aspoň 50 zmluvných strán, nenadobudne platnosť, a preto sa uvedený problém nebude riešiť v globálnom meradle. Identifikovalo sa šesť oblastí, v ktorých právne predpisy EÚ nie sú v súčasnosti prispôbované Minamatskému dohovoru a týkajú sa 1) dovozu kovovej ortuti, 2) vývozu produktov s prídavkom ortuti, 3) existujúceho používania ortuti v priemyselných procesoch, 4) nových metód používania ortuti v produktoch a procesoch, 5) remeselnej a drobnej ťažby zlata a 6) používania zubného amalgámu.

Čo sa očakáva od tejto iniciatívy? Maximálne 8 riadkov

Medzinárodné opatrenia zamerané na riešenie problematiky ortuti by doplnili existujúce opatrenia EÚ a umožnili by výrazne znížiť znečistenie ortuťou na úrovni EÚ aj globálne, ako aj cezhraničný prenos tohto znečistenia do EÚ. V strednodobom až dlhodobom horizonte by sa tým znížila kontaminácia potravinového reťazca ortuťou.

Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ? Maximálne 7 riadkov

Cezhraničný charakter znečistenia ortuťou si vyžaduje opatrenia na globálnej úrovni. Je potrebné, aby Únia a jej členské štáty dohovor ratifikovali, aby nadobudol platnosť a mal globálnu podporu. Niektoré aspekty (napr. obchodovanie s produktmi obsahujúcimi ortuť), ktoré Minamatský dohovor reguluje, patria buď do výlučnej právomoci EÚ, alebo by zasahovali do *acquis*, a preto ich možno riešiť len na úrovni EÚ. Všetky členské štáty sa síce zaviazali Minamatský dohovor ratifikovať, no môžu tak urobiť len po transpozícii a ratifikácii dohovoru Európskou úniou.

B. Riešenia

Aké legislatívne a nelegislatívne možnosti politiky sa zvažovali? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Prečo? Maximálne 14 riadkov

Medzinárodné právo možno transponovať len legislatívnou cestou. Vzhľadom na veľký rozsah *acquis* EÚ o ortuti a na fakt, že Minamatský dohovor je z veľkej časti utvorený podľa právnych predpisov EÚ, ratifikácia Európskou úniou si vyžaduje len obmedzený počet legislatívnych zásahov. Možnosti sú navrhnuté tak, aby riešili šesť oblastí, v ktorých existujú legislatívne medzery. Vo všeobecnosti buď predpokladajú minimálne zmeny potrebné na ratifikáciu Minamatského dohovoru, alebo presahujú tento rámec a uplatňujú prísnejší prístup. Uprednostňovaná možnosť je kombináciou obchodných obmedzení týkajúcich sa ortuti a produktov s prídavkom ortuti, zákazu uvádzania nových produktov a priemyselných procesov s použitím ortuti na trh, obmedzení pri používaní ortuti v niektorých výrobných procesoch a obmedzenia podmienok používania zubného amalgámu. Ide najmä o opatrenia zodpovedajúce minimálnym zmenám požadovaným na ratifikáciu, no patria tam aj o niečo prísnejšie opatrenia týkajúce sa nových metód používania ortuti a zubného amalgámu. Pokiaľ ide o zubný amalgám, ktorý vyvoláva najväčší záujem verejnosti, dospelo sa k záveru, že zákaz zubného amalgámu, ktorý uprednostňuje verejnosť, nie je primeraný vzhľadom na názory vedeckých výborov EÚ týkajúce sa rizík pre zdravie a životné prostredie, a preto sa táto možnosť zamietla.

Kto podporuje ktorú možnosť? Maximálne 7 riadkov

Ratifikácia a vykonávanie Minamatského dohovoru majú širokú podporu. Medzi odpoveďami, ktoré poskytli jednotlivci a organizácie, neboli výraznejšie rozdiely a väčšina z nich (39 - 85 %) bola za prísnejší prístup k transpozícii dohovoru. Menší počet respondentov (2 - 12 %) bol však za menej prísny prístup. Pokiaľ ide o používanie ortuti v priemyselných procesoch, jednotlivci aj mimovládne organizácie výrazne podporili úplný zákaz, avšak tretina organizácií súkromného sektora bola za menej prísny prístup. Čo sa týka zubného amalgámu, drvivá väčšina jednotlivcov a mimovládnych organizácií podporila jeho zákaz, zatiaľ čo necelá polovica organizácií súkromného sektora sa vyslovila za miernejší prístup.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)? Maximálne 12 riadkov

Hlavný prínos vyplynie z nadobudnutia platnosti Minamatského dohovoru a jeho vykonávania tretími krajinami. Bude to znamenať zníženie globálnych emisií ortuť a z dlhodobejšieho hľadiska aj kontaminácie potravinového reťazca, a to globálne, aj na úrovni EÚ. Okrem toho budú mať uprednostňované možnosti aktualizácie *acquis* za následok výrazné zníženie uvoľňovania ortuť do kanalizácie a vôd. Očakáva sa vytváranie pracovných miest v spoločnostiach zapojených do výroby, inštalácie a údržby odlučovačov amalgámu alebo špecializujúcich sa na nakladanie s odpadom obsahujúcim ortuť.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)? Maximálne 12 riadkov

Celkové náklady na uprednostňovaný scenár sa odhadujú na 13 - 135 miliónov EUR ročne. Najvýraznejšie hospodárske vplyvy sa očakávajú v odvetví chemickej výroby, v ktorom sa ortuťový proces v súčasnosti aplikuje v dvoch nemeckých závodoch na výrobu alkoholátov používaných na rôzne katalytické procesy. V scenári sa neuvádza, či tieto dva priemyselné podniky prejdú v dohľadnej budúcnosti konverziou na bezortuťové procesy, čo závisí od opatrení, ktoré môže prijať Nemecko alebo dobrovoľne aj samotné priemyselné odvetvie. Rozsah nákladov pri tejto možnosti (3 - 77 miliónov EUR ročne) je preto široký. Ďalšie náklady vo výške 10 - 58 miliónov EUR ročne súvisia s inštalovaním a údržbou odlučovačov amalgámu v zariadeniach zubného lekárstva.

Aký bude vplyv na podniky, MSP a mikropodniky? Maximálne 8 riadkov

Na MSP a mikropodniky nebudú mať uprednostňované možnosti výrazný vplyv, s výnimkou tých zubných lekárov, ktorí ešte nedisponujú amalgamátormi a odlučovačmi amalgámu.

Tretie krajiny dodržiavajúce dohovor budú uplatňovať rovnaké normy, aké sú v súčasnosti platné v rámci EÚ, čo prispeje k vytvoreniu rovnakých globálnych podmienok pre činnosti, v ktorých sa využíva ortuť a produkujú sa jej emisie.

Očakáva sa významný vplyv na vnútroštátne rozpočty a verejnú správu? Maximálne 4 riadky

Ratifikácia Minamatského dohovoru Európskou úniou nebude mať za následok žiadne významné administratívne zaťaženie ani vplyv na vnútroštátne rozpočty. Uľahčí sa ňou ratifikácia dohovoru členskými štátmi, ktoré sa k tomu zaviazali.

Očakávajú sa iné významné vplyvy? Maximálne 6 riadkov

Nadobudnutie platnosti dohovoru má podľa očakávaní otvoriť trhy pre ekopriemysel EÚ a podporiť obchodovanie s produktmi EÚ, ktoré už spĺňajú požiadavky na nízky alebo žiadny obsah ortuť, integrované do Minamatského dohovoru.

D. Nadväzujúce opatrenia. Kedy sa táto politika

preskúma? Maximálne 4 riadky

Keďže každé hodnotenie politiky týkajúcej sa ortuť by bolo zamerané najmä na jej globálny aspekt, EÚ preskúma svoju politiku súbežne s hodnotením efektívnosti dohovoru, ktoré by sa malo uskutočniť v roku 2023.